

Μάτσειος Διαγωνισμός 2018

ΘΕΜΑ: Ποιές οι απόψεις σας σχετικά με τις επιπτώσεις που έχει προκαλέσει η έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς το φυσικό περιβάλλον και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί ο άνθρωπος να αποκαταστήσει τη σχέση του με αυτό.

Έτος 2018. Αιώνας 21^{ος}. Η εποχή των τεράστιων τεχνολογικών κατακτήσεων, που έχουν καταστήσει τον άνθρωπο προνομιούχο σε σχέση με άλλες εποχές αλλά και υπόδουλο της καταστροφής του περιβάλλοντος. Σαρωτικές εξελίξεις σημειώνονται τόσο στον οικονομικό όσο και στον κοινωνικό τομέα, που επηρεάζει αρνητικά το βιοτικό επίπεδο του ανθρώπου. Παράλληλα, η εποχή αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως η εποχή αμφισβήτησης εφόσον ο τρομακτικός τροχός της τεχνολογικής παραγωγής λειτουργεί ενάντια της οικολογικής ισορροπίας καταστρέφοντας τον πλανήτη Γη. Σε αυτή τη δύσκολη περίοδο που ο Αϊνστάιν χαρακτήρισε ως “εποχή των μεγάλων μέσων και των συγκεχυμένων σκοπών” το περιβάλλον βρίσκεται σε μια δεινή κατάσταση, απειλώντας την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη.

Είναι ευρέως διαδεδομένη η άποψη πώς το περιβάλλον ήταν είναι και θα παραμείνει ο πολυτιμότερος πλούτος που χάρισε απλόχερα ο Θεός κατά τη δημιουργία του κόσμου. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την καταλυτική δράση της φύσης τόσο στον άνθρωπο όσο και στην κοινωνία ευρύτερα. Η φύση αναγνωρίζεται ως η πηγή ζωής του ίδιου του ανθρώπου εφόσον του προσφέρει δύο ζωτικά στοιχεία το νερό και το οξυγόνο τα οποία συμβάλλουν στην διατήρηση της ζωής. Παράλληλα ο άνθρωπος μέσω της φύσης λαμβάνει πρώτες ύλες, πηγές ενέργειας ακόμη και την τροφή του, οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την ομαλή επιβίωση του στη Γη. Συνάμα, οι εν λόγω πρώτες ύλες χρησιμοποιούνται στις βιομηχανικές μονάδες για την παραγωγή διάφορων προϊόντων και την εξυπηρέτηση των ανθρώπινων αναγκών .

Αναντίλεκτα, με την υπακοή στις φυσικές δυνάμεις ο άνθρωπος ζει γνήσια, αυθεντικά, διαμορφώνοντας μία ήρεμη κοινωνική ζωή. Αυτό συμβαίνει διότι βρίσκεται στο ίδιο φυσικό περιβάλλον, το οποίο γαληνεύει την ίδια την ανθρώπινη ψυχή καλλιεργώντας μέσα της αισθήματα ισορροπίας και ασφάλειας, ενώ δαμάζει τα πάθη και τα ένστικτά του . Με την πειθαρχία στους νόμους της φύσης ο πολίτης γίνεται πιο υπεύθυνος, δεν φέρεται επιθετικά, ενώ μαθαίνει να σέβεται και να εκτιμά την ίδια του την ύπαρξη. Η φύση αποτελεί για τον άνθρωπο πηγή έμπνευσης. Το πράσινο, ο καθαρός αέρας, ο ήχος του φλοίσβου,

αναζωογονούν την ψυχή του και τον βοηθούν να απαλλαγεί έστω και προσωρινά από τους έντονους ρυθμούς ,το άγχος και τις σκοτούρες της καθημερινότητας .

Είναι οδυνηρώς αποδεκτή η διαπίστωση πώς η καταστροφή του περιβάλλοντος αποτελεί φλέγον θέμα της εποχής που διάγουμε. Ποιός ευθύνεται για την οικολογική αιμορραγία; Κύριος υπαίτιος της διατάραξης της οικολογικής ισορροπίας καθίσταται ο ίδιος ο άνθρωπος. Το μοναδικό δημιούργημα της φύσης που κατόρθωσε να τη δαμάσει, να αποκρυπτογραφήσει πολλούς νόμους της και να τους θέσει υπό την υπηρεσία του. Στην προσπάθεια του όμως να την εκμεταλλευτεί , ξεπέρασε το μέτρο, έγινε άπληστος, στυγνός εκμεταλλευτής του φυσικού περιβάλλοντος και πολέμιος των αξιών που υπερασπίστηκε ο Κυριάκος Μάτσης , ο οποίος όχι μόνο απλά υπεραγαπούσε τη μάνα γη , αλλά σεβόταν και εκτιμούσε το καθετί που του πρόσφερε . Η επέμβαση του ανθρώπου στη φύση είναι καταλυτική εφόσον ξεπερνά κατά πολύ την δυνατότητά της, να αναπληρώνει κάθε στοιχείο που της αφαιρείται. Αποτέλεσμα του παραλογισμού αυτού η ανισορροπία του οικολογικού συστήματος και κατ' επέκταση η αρνητική επίδραση στην ανθρώπινη ύπαρξη

Το ζωντανό λοιπόν αυτό ον , αντιμετωπίζει τη φύση σαν αντικείμενο, συμπεριφέρεται ατομικιστικά και αυθαίρετα χωρίς ίχνος σεβασμού για τον πλούτο που του χάρισε ο Θεός. Δυστυχώς, ο άνθρωπος έχει ωφελιμιστική νοοτροπία και χρησιμοποιεί τη φύση για την εξυπηρέτηση των οικονομικών συμφερόντων. Άλλωστε, ανέκαθεν οι πολίτες ως άπληστοι εκ φύσεώς τους λειτουργούσαν συμφεροντολογικά. Δεν είναι λίγες οι φορές που καταστράφηκαν δασικές εκτάσεις για την οικοδόμηση βιομηχανικών μονάδων ή την ανέγερση υπερπολυτελέστατων σπιτιών ή ξενοδοχείων.

Κατά κοινή ομολογία η έλλειψη περιβαλλοντικής αγωγής ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για την καταστροφή του περιβάλλοντος. Τα πρωτογενή κύτταρα της κοινωνίας, δηλαδή η οικογένεια αλλά συγχρόνως και το σχολείο δεν καλλιεργούν στους νέους αισθήματα αγάπης και σεβασμού προς το περιβάλλον. Έντονη είναι η παρατήρηση πώς τα τελευταία χρόνια τόσο οι μαθητές, όσο οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς κατακλύζονται από αδιαφορία και πλήρη απάθεια για τις τραγικές επιπτώσεις που μπορούν να επιφέρουν στο περιβάλλον οι ασυνείδητες και απερίσκεπτες πράξεις τους. Έτσι, η έλλειψη οικολογικής συνείδησης μπορεί να οδηγήσει σε ενέργειες που θα είναι επιζήμιες προς το περιβάλλον.

Αδιαμφισβήτητα, η ολιγωρία που επιδεικνύουν οι κοινωνικοί φορείς δρα ενάντια της περιβαλλοντικής ισορροπίας. Έχει παρατηρηθεί πως τα σύγχρονα δημοκρατικά πολιτεύματα

αδυνατούν να περιορίσουν τις καταναλωτικές πράξεις των πολιτών τους. Αυτό οφείλεται στο κυρίαρχο οικονομικό σύστημα, τον νεοφιλελευθερισμό ο οποίος δεν θέτει όρια στην οικονομική ανάπτυξη άρα ούτε στην οικολογική καταστροφή. Ως αποτέλεσμα, ο άνθρωπος χάρη σε αυτή την ελευθερία που του παρέχεται, υπερεκμεταλλεύεται τις πηγές ενέργειας και τις πρώτες ύλες καταφεύγοντας στην αλόγιστη χρήση και σπατάλη τους.

Άξιο προσοχής αποτελεί το γεγονός πως, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει στην διάθεσή του όλα τα τεχνολογικά επιτεύγματα και την τεχνογνωσία για να καταστήσει την ζωή του πιο άνετη και ποιοτική. Η μη ορθολογική χρήση της τεχνολογίας όμως μπορεί να δράσει ενάντια του υγειούς περιβάλλοντος. Η τεχνολογική πρόοδος έδωσε την δυνατότητα στον άνθρωπο να λεηλατεί και να παραμορφώνει τη φύση. Οι έντονοι ρυθμοί ζωής σε συνδυασμό με την καλπάζουσα εξέλιξη της τεχνολογίας έχουν δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο ζωής για τον άνθρωπο, που έχει κύρια γνωρίσματα το κυνήγι του πλούτου και των υλικών αγαθών. Ο άνθρωπος έχει μετατραπεί σε έρμαιο των καταναλωτικών του πόθων και κύρια χαρακτηριστικά του είναι ο εγωκεντρισμός, η εσωστρέφεια και η ιδιοτέλεια. Γι' αυτό ο χαρακτηρισμός 'homo consumes' αρμόζει στο σύγχρονο άνθρωπο ο οποίος παρακινούμενος από την τάση για αυτοπροβολή και επιδειξιμανία καταφεύγει σε θεμιτά ή αθέμιτα μέσα που σκοπό έχουν την εξυπηρέτηση των προσωπικών του επιδιώξεων. Ως εκ τούτου, οι βιομηχανικές μονάδες εργάζονται με έντονους ρυθμούς ώστε να καλύψουν τις αυξημένες απαιτήσεις της σημερινής εποχής. Έτσι, οξύνεται η ατμοσφαιρική ρύπανση και αυξάνεται ο όγκος των λυμάτων και των σκουπιδιών.

Ο άνθρωπος δεν νιώθει τον εαυτό του τμήμα της φύσης, αντιθέτως, την θεωρεί μία ξένη προς αυτόν δύναμη προσπαθώντας να την κατακτήσει. Η κατακτητική μανία του σύγχρονου πολίτη μπορεί να επιφέρει ολέθριες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Αρχικά, μία από τις σημαντικότερες συνέπειες της οικολογικής ανισορροπίας είναι το φαινόμενο του Θερμοκηπίου. Το φαινόμενο αυτό, προκαλείται από τις υπεριώδεις ακτινοβολίες που εγκλωβίζονται στη Γη. Αποτέλεσμα αυτού η υπερθέρμανση του πλανήτη και το σταδιακό λιώσιμο των πάγων στην Ανταρκτική. Έτσι, αυξάνεται η στάθμη της θάλασσας και γίνεται ορατός ο κίνδυνος πολλές περιοχές να πλημμυρίσουν ή να καταβυθιστούν.

Επιπρόσθετα, η αιθαλομίχλη, τα καυσαέρια, η ηχορύπανση, το νέφος, μολύνουν ανεπανόρθωτα τον ατμοσφαιρικό αέρα προκαλώντας την όξινη βροχή, η οποία διαβρώνει και καταστρέφει με αργούς και σταθερούς ρυθμούς τα πολιτιστικά μνημεία. Η Ακρόπολη αποτελεί

αδιάφευστο μάρτυρα της καταλυτικής επίδρασης του μολυσμένου περιβάλλοντος. Συνάμα, τραγική συνέπεια αυτής της καταστροφής είναι η δημιουργία της τρύπας του όζοντος η οποία επιτρέπει στις υπεριώδεις ακτινοβολίες να φτάσουν στη Γη. Η αύξηση των περιστατικών καρκίνου του δέρματος αλλά και τα προβλήματα όρασης συνδέονται άρρηκτα με το φαινόμενο αυτό.

Αναντίρρητα, εξαιτίας της περιβαλλοντικής καταστροφής και κυρίως εξαιτίας των πυρκαγιών, χάνονται δασικές εκτάσεις και μαζί τους χάνεται το φυσικό κάλλος της Κύπρου. Τραντακτό παράδειγμα αποτελούν οι δύο τεραστίων διαστάσεων πυρκαγιές που σημειώθηκαν το έτος 2007 στην περιοχή Σαϊττά και το έτος 2016 στην περιοχή Σολέας. Τόσο οι κάτοικοι των περιοχών όσο και οι χιλιάδες εθελοντές πρόσφεραν ανιδιοτελώς την βοήθεια τους για την κατάσβεση των πυρκαγιών, μετουσιώνοντας σε πράξη τις αρχές που καθιέρωσε ο Κυριάκος Μάτσης, ο οποίος με τόλμη και αυτοθυσία πολέμησε για την υπεράσπιση της γης που τον γέννησε και που τον ανέθρεψε.

Είναι όντως λυπηρό αν αντιληφθεί κανείς πώς οι κλιματικές αλλαγές έχουν μειώσει το ποσοστό βροχόπτωσης και έχουν αυξήσει τη μέση τιμή θερμοκρασίας, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο στο γεωργικό τομέα. Η περιοχή Πιτσιλιάς που αποτελεί κατεξοχήν αγροτική γη, θα υποστεί τεράστιες, τραγικές συνέπειες με την αναμενόμενη μείωση στην απόδοση των καλλιεργειών και τη δημιουργία άγονου και πετρώδους εδάφους που δεν θα μπορεί να καλλιεργηθεί. Ως αποτέλεσμα οι οικογένειες της Πιτσιλιάς να βρίσκονται αντιμέτωπες με πολύ δύσκολες οικονομικές καταστάσεις εφόσον κύρια ασχολία και πηγή εισοδημάτων και η αστυφιλία, η οποία θα συμβάλει στην ερημοποίηση της υπαίθρου.

Βρισκόμαστε στα όρια της ολικής καταστροφής. Η φύση απαιτεί εδώ και τώρα αλλαγή. Ας φωτιστούμε από το τρανό παράδειγμα του Κυριάκου Μάτση, από την υπέρμετρη αγάπη του για τη φύση και ας αναλογιστούμε τα λόγια αυτού του οραματιστή ανθρώπου «Μόνο όταν το συμφέρον το ατομικό σταματήσει να κινεί το λογισμό μας, μόνο όταν ο άνθρωπος εργάζεται για το σύνολο, μόνο τότε η ανθρωπότητα μπορεί να βρει το δρόμο της». Γι' αυτό, μία συλλογική κινητοποίηση θα αποτελέσει τη λαμπρότερη ένδειξη φόρου τιμής σε ένα άνθρωπο που πρόσφερε όλη του την ψυχή για την υπεράσπιση της πατρίδας του.

Καταλυτική, καθίσταται η δράση της παιδείας για την αντιμετώπιση του δυσεπίλυτου περιβαλλοντικού προβλήματος. Οι θεμελιώδεις φορείς αγωγής όπως είναι η οικογένεια και το σχολείο πρέπει να προσφέρουν από νωρίς στα παιδιά ανθρωπιστική παιδεία, ώστε να

καλλιεργούνται ηθικοπνευματικά και να αποκτούν οικολογική συνείδηση. Αν οι γονείς και οι καθηγητές απομακρυνθούν από την χρησιμοθηρική αντίληψη και μέσω ουσιαστικού διαλόγου προσπαθήσουν να μεταλαμπαδεύσουν στα παιδιά την ευαισθησία και την καλαισθησία για θέματα που αφορούν την ίδια τη φύση, μόνο τότε οι ερχόμενες γενεές θα έχουν πλήρη επίγνωση των πράξεών τους και μόνο τότε θα μπορούν να ατενίζουν με αισιοδοξία το μέλλον.

Αξίζει να σημειωθεί πως το εκπαιδευτικό σύστημα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην μείωση την μόλυνσης του περιβάλλοντος. Καταρχάς, όλα ανεξαιρέτως τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να οδηγούν τους μαθητές σε δημιουργικές δραστηριότητες όπως τη δενδροφύτευση ή τη συμμετοχή στο πρόγραμμα «Τηγανοκίνηση», που στόχο έχουν την προστασία του περιβάλλοντος. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στα πλαίσια της προσπάθειας του για ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών αλλά και προστασίας της φύσης θα πρέπει να διοργανώνει μαθητικούς διαγωνισμούς. Οι διαγωνισμοί μπορούν να αφορούν την κατασκευή μηχανών που θα κινούνται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό, συμβάλλει αφενός στην αυτενέργεια των μαθητών και αφετέρου στην συνειδητοποίηση της στροφής στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, οι οποίες είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

Κανείς, δεν θα μπορούσε να διαφωνήσει με το γεγονός πως η ορθή χρήση της τεχνολογίας συμβάλλει στη διατήρηση της περιβαλλοντικής ισορροπίας. Τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα αποτελούν άριστο εργαλείο περιφρούρησης του περιβάλλοντος, εφόσον μέσω αυτών δημιουργούνται τα αιολικά πάρκα τα οποία παράγουν αιολική ενέργεια που είναι φιλική προς το περιβάλλον. Αδιαμφισβήτητα, η ανακύκλωση των αχρηστών προϊόντων από αλουμίνιο, χαρτί, γυαλί και πλαστικό θα πρέπει να γίνει τρόπος ζωής διότι μέσω αυτής δημιουργούνται νέα προϊόντα και εξοικονομούνται χρήματα και πρώτες ύλες.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής μεγάλο μερίδιο ευθύνης έχει το ίδιο το κράτος το οποίο οφείλει πρώτα-πρώτα να εκμεταλλευτεί τα τεχνολογικά επιτεύγματα της σημερινής εποχής. Θα πρέπει να προχωρήσει στη δημιουργία βιολογικών σταθμών επεξεργασίας λυμάτων. Έτσι, θα εξοικονομούνται πηγές ενέργειας και πρώτες ύλες καθώς επίσης θα μειωθεί στο μέγιστο η μόλυνση του περιβάλλοντος. Επιπλέον, καλό θα ήταν εάν το κράτος θεσπίσει και θέσει σε εφαρμογή νέους νόμους των οποίων η παραβίαση θα επιφέρει αποτρεπτικές και αυστηρές ποινές. Έτσι οι πολίτες θέλοντας και μη θα ευαισθητοποιηθούν όσο αφορά θέματα του περιβάλλοντος. Τέλος, το κράτος θα πρέπει να παραχωρεί κονδύλια για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οικίες ή επιχειρήσεις μέσω των οποίων

1ο Βραβείο - Ναταλία Κυριάκου Καΐμη

θα αποθηκεύεται ηλιακή ενέργεια και θα οδηγεί στην εξοικονόμηση χρημάτων αλλά και πηγών ενέργειας.

Καταληκτικά, ο τρομακτικός τροχός της τεχνολογικής παραγωγής έχει ανοίξει διάπλατα τους δρόμους για ανάπτυξη τόσο της οικονομίας όσο και της κοινωνίας. Στον αντίποδα όμως η φύση αργοπεθαίνει και μαζί της ο ίδιος ο άνθρωπος, η ζωή του οποίου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με αυτή. Η περιβαλλοντική καταστροφή, επικρέμεται ως «Δαμόκλειος Σπάθη» πάνω από την ανθρωπότητα. Πανάκεια θεωρείται πρωτίστως η ανθρωπιστική παιδεία και οι αξίες στην οποία εμπεριέχονται. Ο γεωπόνος και μετέπειτα ήρωας Κυριάκος Μάτσης, γαλουχημένος με τις εν λόγω αξίες, ενσυνείδητα αγωνίστηκε για την υπεράσπιση της πατρίδας του και τίμησε με το αίμα του τα χώματα της. Ο κάθε ένας από εμάς καλείται να έχει ως φωτεινό φάρο του τον ήρωα της Πιτσιλιάς, αν επιθυμεί μία συλλογική και μεθοδική περιφρούρηση του περιβάλλοντος.

Αυτό θα αποτελέσει το καλύτερο μνημόσυνο.....

Ναταλία Κυριάκου Καΐμη

ΣΤ1, Απεήτειο Γυμνάσιο Αγρού